

LCJ Handreiking -16

Mij een zorg?!

Leidingdeel

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Achtergrondinformatie	3
Didactische informatie	4
Benodigheden voor deze bijeenkomst	8
Opening	8
Doelstelling	9
Alternatieve startopdracht.....	9
Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek	9

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Handreiking Actueel 'Mij een zorg?!'. Een aansprekend thema dat ingaat op de vragen en zorgen die jongeren kunnen hebben. Wat kun je je bezorgd maken over de toekomst! Hoe zal het allemaal gaan? Wie zorgt er eigenlijk voor mij? Tegelijk laat deze Handreiking zien dat een leven met de Heere leert om je zorgen bij Hem neer te leggen. Om dan te ontdekken dat Hij ons dag aan dag draagt!

Het materiaal is geschikt voor een of twee avonden en we willen dicht bij de leefwereld van de jongeren komen. We hopen dat ook met deze uitgave Gods Woord dicht bij de levens en harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. Het is ons gebed dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomst(en) toegewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en achtergrondinformatie over het thema en de bijbeltekst en een korte didactische aanwijzing. Vervolgens wordt er informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een bijbelgedeelte, voor als er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

- *Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht* (1987). Oeveren, B. van, e.a. 's-Gravenhage: Boekencentrum.
- *HSV-studiebijbel* (2014). Paul, M.J. en Hofman, T.M. (Red.). Heerenveen: Royal Jongbloed.
- *Bijbel met Uitleg* (2015). Apeldoorn: De Banier.

Achtergrondinformatie

Bij het onderwerp

Onze tijd kan lastig zijn voor jongeren. Veel is onzeker, van de 'normale' dagelijkse gang tot grotere dingen als een overgang, examen of vervolgopleiding. Niemand weet wat de (nabije) toekomst brengt, en dat kan zorgen geven.

Met deze Handreiking willen we aanhaken bij de gevoelens van bezorgdheid en de concrete zorgen die jongeren kunnen hebben. Het kan helpen om deze gevoelens onder woorden te brengen, er met elkaar over te spreken. Om dan ook samen de Bijbel open te doen en te luisteren wat de Heere God hierover te zeggen heeft.

Tegenover onze zorgen staan de beloften van God. Jongeren dragen zo'n belofte heel concreet met zich mee (als ze gedoopt zijn). We mogen hen erop wijzen dat de Heere beloofd heeft hun God te willen zijn. Ze mogen met al hun vragen en zorgen naar Hem toe!

Dat is tegelijk ook de weg die we móéten gaan. We kunnen zo druk zijn met onze zorgen, ons leven hier en nu, dat we vergeten dat er maar één ding echt nodig is. Het gaat om het zoeken van het Koninkrijk van God. Als dat op de eerste plaats staat in ons leven, dan zal dat te merken zijn aan onze houding tot (de zorgen van) deze wereld.

Een leven met de Heere betekent niet dat alle zorgen uit je leven verdwijnen. Integendeel: het leven achter Jezus aan is kruisdragen. Maar de richting van ons leven is dan wel radicaal veranderd: het gaat naar de toekomst van Gods Koninkrijk. En de Heere Zelf zal ervoor zorgen dat de lasten van dit leven ons niet te zwaar worden. Hij draagt ons, dag aan dag.

Bij de tekst: een exegese van Mattheüs 19:16-30

Intro Als dit hoofdstuk wordt gelezen, besproken, dreigt er een specifiek gevaar. Dat is dat we al starten met te zeggen: Natuurlijk hoeven we niet allemaal alles te verkopen. Daarmee haal je de angel, de scherpte van Jezus' prediking er meteen al uit. In plaats van weg te lopen voor de confrontatie zullen we moeten bidden: laat zien wat dit gedeelte zegt over ons hart en Uw gedachten daarover!

Vers 16-20 De man die we zijn gaan kennen als 'de rijke jongeling' was zeer waarschijnlijk een geestelijk leider. Dan zal hij minstens 25 geweest zijn. Niet zo heel jong dus. Een aantal opvallende dingen van deze man:

Hij is allereerst gericht op het beërven van het eeuwige leven. Dat is op zich een goed ding. Er zijn al genoeg mensen die daar nooit (meer) bij stil staan. Ten tweede valt op dat hij verwacht daar iets voor te moeten doen. Daarin is hij op zich geen uitzondering. De gedachte dat wij er iets voor moeten doen, zit diep ingebakken in ons mensen. Maar deze man neemt dat bloedserieus. Hij gaat in zijn verlangen (bijna) tot het uiterste. Ten derde heeft deze man met al zijn inzet geen rust gevonden. Hij is er niet zeker van of hij het goed genoeg doet. Ten vierde heeft deze man hoge achting voor Jezus. Dat blijkt uit de manier waarop hij Jezus aanspreekt: 'Goede Meester'. Deze term gebruikten de rabbijnen in die tijd voor Mozes!

De reactie van de Heere Jezus is rustig maar toch scherp. Het goede? God is goed en Zijn wet ook! Onderhoud die en leef! De man lijkt dat antwoord te simpel te vinden en vraagt om welke geboden het gaat. Jezus zegt hem vervolgens voor wat hij al lang weet. De tweede tafel van de wet. Maar dat heeft hij al gedaan, zegt de man. 'Wat ontbreek mij nog?' klinkt als een verbaasde uitroep: hoe kan het dat ik dan nog steeds geen zekerheid en vrede ken over het beërven van het eeuwige leven?

Vers 21-23 Ten eerste: Markus schrijft: 'Jezus beminde hem'. Het zal maar van je gezegd worden! De oprechte toewijding van deze man is Jezus niet om het even. Toch gaat Jezus haarscherp aangeven wat het is dat deze man 'ontbreekt'. Jezus laat zien dat, ondanks al het goede, er geen volmaaktheid is. Ook deze man, met al zijn inspanningen, staat ten diepste schuldig voor God. Onmachtig om het zelf in orde te maken. Hij wil niet alles opgeven, hij wil zijn rijkdom behouden. Jezus scherpt het vervolgens Zijn discipelen ook nog extra in. Geld / rijkdom is gauw een last in de navolging van Jezus.

Vers 24-26 Om Zijn woorden duidelijk te maken, gebruikt Jezus het beeld van een kameel en het oog van een naald. Volgens sommigen moet je kabel lezen. Anderen zien in het oog van een naald een verwijzing naar een stadspoortje naast de grote poort. Een

kameel zou daar alleen door kunnen zonder bepakking. Zo moeten wij alles wat denken mee te kunnen nemen, afleggen om het koninkrijk van God binnen te gaan. Maar zulke oplossingen blijken niet te kloppen. Anders hadden de discipelen ze ook wel bedacht. Zij reageren echter verbijsterd: 'Wie kan dan zalig worden?' Oftewel: het lijkt hen opeens onmogelijk. Jezus' antwoord maakt hun duidelijk: Dat klopt, als je vanuit de mens kijkt. Maar heb goede moed, het is mogelijk bij God! Je wordt niet uitgesloten uit Gods koninkrijk op grond van het saldo op je bankrekening of je bezit. Je blijft buiten zolang je probeert met iets van jezelf binnen te komen. Erken eigen onmogelijkheid en vertrouw op God.

Vers 27-28 Wat betekent dit nu concreet voor mensen die wél gehoorzamen aan Jezus' oproep? Daar vraagt Petrus vervolgens naar. Hij en de andere discipelen hebben tenslotte wel gehoorzaamd toen Jezus zei: 'Volg mij'. Wat zullen ze daarvoor krijgen? Daarop volgt een verrassend antwoord: Op de nieuwe aarde, in Gods koninkrijk zullen de twaalf apostelen 'zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls'. Wat betekent dat? De kanttekeningen verwijzen naar de kern. De apostelen zullen dan mét Jezus de Israëlieten veroordelen die Hem niet geloofd hebben. Met andere woorden: ze zullen instemmen met Gods rechtvaardig oordeel over de goddelozen. De apostelen hebben daarbij van de Heere een speciale plaats gekregen, maar dit mee oordelen wordt van alle gelovigen voorzegd (zie 1 Korinthe 6:2).

Vers 29-30 In deze verzen gaat het over het 'loon' van het volgen van Jezus. Dat is geen loon in de vorm van verdienste. Niet iets waar je aanspraak op kunt maken. Het gaat om wat God belooft in Zijn genade te schenken. Het verlaten van bezit of familie om Christus' wil, dat wil zeggen: wie zulke dingen van minder waarde acht en opzij wil zetten ter wille van het volgen van Jezus, zal nu (zie Markus 10:30-31) in dit leven en zeker in het toekomstige leven (de nieuwe hemel en de nieuwe aarde) honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven beërven. Dus: waardeer alles naar de werkelijke waarde. Wat op aarde is meer waard dan het eeuwige leven met God?

Tenslotte: laat geen discipel in de navolging trots worden op zijn positie. Eersten zullen de laatsten zijn en laatsten de eersten! Het blijft genadeloos!

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

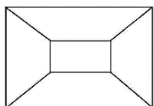
Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder worden een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de vakken. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood = niet mee eens; groen = mee eens; oranje = twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Benodigdheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel, een Handreiking en een pen.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Materiaal om een poster, gedicht of schilderij te maken (vraag 5).
- Apparatuur om het filmpje 'belofte' te bekijken op www.abcvanhetgeloof.nl (vraag 6).
- Tekst (en vertaling) van het lied 'amazing grace' (vraag 7).
- Vellen papier / bord met schrijfbenodigdheden als je de alternatieve startopdracht uit wilt voeren.

Opening

- Om te lezen:
 - ✓ Mattheüs 19:16-30
 - ✓ Mattheüs 6:19-34
 - ✓ Mattheüs 11:25-30
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 17:4
 - ✓ Psalm 65:1 en 6
 - ✓ Psalm 75:1 en 4
 - ✓ Psalm 105:3 en 5
 - ✓ Psalm 111:5
 - ✓ Psalm 130:2
 - ✓ Als g' in nood gezeten
 - ✓ Als k' in mijn jonge leven U vergat
 - ✓ Alzo lief had God de wereld
 - ✓ Genade groot / Amazing grace
 - ✓ Heer', ik kom tot U
 - ✓ Ik kijk omhoog
 - ✓ Zoek eerst het Koninkrijk van God
- Dankpunten:
 - ✓ Dat God een God is Die doet wat Hij belooft.
 - ✓ Voor Gods genade en zorg in onze levens.
- Gebedspunten:
 - ✓ Alle (grote en kleine) zorgen aan de Heere vertellen.
 - ✓ Dat we eerst het Koninkrijk van God zoeken en ons daarna druk maken over alle andere dingen.

Doelstelling

- Jongeren ontdekken dat de Heere voor hen wil zorgen en dat ze met al hun zorgen bij Hem terecht kunnen.
- Ze staan stil bij hun eigen bezorgdheid en leren hun eigen zorgen te zien in het licht van Gods Koninkrijk.
- Ze horen van de rijkdom van Gods beloften (o.a. bij hun doop) en dat ze de Heere mogen vertrouwen op Zijn Woord.

Alternatieve startopdracht

- Maak (evt. in groepjes) een woordweb. Schrijf in het midden van een groot vel papier / bord: 'Ik maak me zorgen over...' Laat iedereen iets opschrijven. Bespreek alle antwoorden vervolgens met elkaar.
- De opdracht 'over de streep' kan ook goed gedaan worden als startopdracht.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

Deze opdracht is bedoeld om de jongeren te laten nadenken over wat zorgen en bezorgdheid is en hoe een ander dit kan beleven. Het kan een 'pittige' vraag zijn als er grote dingen spelen in de levens van de jongeren. Houd hier rekening mee en bedenk dan of de opdracht op deze manier geschikt is als startopdracht. Het kan anders een 'te stevige' binnenkomer zijn.

1. In de exegese hierboven staat het volgende:

Hij is allereerst gericht op het beërven van het eeuwige leven. Dat is op zich een goed ding. Er zijn al genoeg mensen die daar nooit (meer) bij stil staan. Ten tweede valt op dat hij verwacht daar iets voor te moeten doen. Daarin is hij op zich geen uitzondering. De gedachte dat wij er iets voor moeten doen, zit diep ingebakken in ons mensen. Maar deze man neemt dat bloedserieus. Hij gaat in zijn verlangen (bijna) tot het uiterste. Ten derde

heeft deze man met al zijn inzet geen rust gevonden. Hij is er niet zeker van of hij het goed genoeg doet. Ten vierde heeft deze man hoge achting voor Jezus. Dat blijkt uit de manier waarop hij Jezus aanspreekt: 'Goede Meester'. Deze term gebruikten de Rabbijnen in die tijd voor Mozes!

2.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Jezus zegt dat alleen God goed is. En als je het eeuwige leven wilt ontvangen, dan moet je Gods geboden houden.
 - c. *Persoonlijk.*
 - d. *Persoonlijk. Dit kan een lastige vraag zijn voor jongeren omdat het van hen vraagt zich kwetsbaar op te stellen. Hopelijk kun je hiervoor de ruimte creëren. Het helpt als je zelf ook open en eerlijk bent. Als er bij jongeren vragen leven of de Heere antwoordt, en hoe je Zijn stem kunt verstaan, is dit een goed moment om daar op in te gaan.*

3. *Persoonlijk. Probeer het gesprek op gang te krijgen. Willen de jongeren leven naar Gods geboden? Proberen ze het? Of weten ze bij voorbaat al dat het ze toch niet lukt en beginnen ze er niet eens aan?*

Over de streep

Dit is een leuke opdracht, even wat anders ook. Maar het is ook kwetsbaar, het vraagt wel van jongeren om een keuze te maken en daarvoor uit te komen. Het is belangrijk om bij elke stelling genoeg tijd te nemen. Probeer als leidinggevende ook van te voren te bedenken wat er allemaal los kan komen bij de jongeren. Bijvoorbeeld bij de opmerking 'Je niet weet h oe je deze dingen in je leven moet veranderen' kunnen er best (als het een veilige setting is) heftige voorbeelden naar boven komen. Wees je daarvan bewust en probeer de setting zo open en veilig mogelijk te maken.

4.
 - a. *Persoonlijk.*
 - b. Ondanks al het goede wat deze jongeman doet, is hij niet volmaakt. Hij staat nog steeds schuldig tegenover de Heere. Alleen het volmaakt, volledig houden van Gods geboden brengt je het eeuwige leven. Dat kunnen wij mensen niet. Daarom hebben we de Heere Jezus nodig. Hij heeft de wet volmaakt gehouden. In de plaats van ieder die in Hem gelooft!
 - c. Eigenlijk dezelfde opdracht als aan deze jongeman: volmaakt Gods geboden houden. Maar ook jij kunt dat niet... Zoek daarom je redding bij Jezus.

5. Ter afwisseling een creatieve opdracht. Je kunt hiermee ook een tweede deel van de avond of een tweede avond over dit thema vullen.

6. Op www.abcvanhetgeloof.nl/belofte staan verschillende bijbelteksten met beloften en over beloften genoemd. Onder 'verwerking' staan er ook nog vragen en opdrachten bij.
7. In de gele zangbundel staat ook een Nederlandse versie van het lied.
8. Het eerste en belangrijkste is dat we alles wat ons bezig houdt bij de Heere mogen brengen. Bidden helpt echt! Daarnaast zijn er wellicht ook praktische oplossingen te bedenken.
9. Bak koekjes, maak bloemstukjes, kaarten of iets dergelijks en bezorg dit. Of ga klussen in een tuin, auto's wassen of help in huis. Wees creatief en bedenk iets wat past.

Slotopdracht

Goed om alles nog even samen te vatten. Herhaal deze boodschap nog eens aan het eind van de avond zodat het mee naar huis gaat.